

Blíž Šumavě

Text: Jan Moravec

V rámci programu NET4GAS Blíž přírodě bylo v průběhu 16 let veřejnosti různým způsobem přiblíženo, představeno a zpřístupněno již více než 90 lokalit. Pět z nich se nalézá v Pošumaví. Pod všemi je podepsaná místní organizace Českého svazu ochránců přírody Šumava, sídlící ve Vimperku. O dvou větších – naučné stezce Sudslavický okruh a „soukromé rezervaci ČSOP“ Velká Homolka na okraji Vimperku – jste na stránkách Naší přírody již četli. Nyní se podíváme na zbývající tři.

Podlešákův jilm

Vůbec prvním objektem v této oblasti, kterému se dostalo pozornosti, byl Podlešákův jilm.

Mohutný, asi sto let starý jilm horský nedaleko vsi Boubská severovýchodně od Vimperku objevili členové vimperského ČSOP někdy v polovině prvního desetiletí nového milénia. Byl ukryt v hustém zápoji dalších dřevin, vědělo o něm jen pár místních, a – jak říká s mírnou nadsázkou současný předseda ČSOP Šumava

Jakub Hromas – pily už si na něj broušily zuby. Zákon nezákonně, nějakou ochranu stromů rostoucích mimo les lidé na vesnicích nikdy moc neřešili, dřeviny na mezích pro ně jsou především zdrojem dřeva na topení. Trocha bádání v soupisech památných stromů a konzultace s odborníky státní ochrany přírody záhy ukázaly, že obvodem kmene čtyři metry a výškou dvaadvacet metrů jde o druhý největší jilm v prachatickém okrese a jeden z největších v celém Jihočeském kraji. Následovala složitá jednání

▲
Podlešákův jilm u Boubské
s výhledem na nedaleký
Mařský vrch.
Foto Jan Moravec

s majitelem. Od počáteční nedůvěry ke všemu, co zavání ochranou přírody, se nakonec podařilo domluvit nejen souhlas s vyhlášením za památný strom, ale dokonce i pronájem pozemku se stromem. A tak se ČSOP Šumava, v té době novopečený pozemkový spolek, pustil do práce. Uklidit kvanta odpadků, které kolem za desetiletí zaměstnanci bývalého zemědělského družstva nahromadili, vysvobodit strom z těsného sevření dalších stromů, provést zdravotní řez s odstraněním suchých větví a podjezdné výšky pro zemědělskou techniku, aby nedocházelo k jeho poškozování. Vyvrcholem bylo právě v září 2009 osazení informační tabule a lavičky s krásným výhledem k severovýchodu, zejména na nedaleký Mařský vrch s poutní kaplí a rozhlednou. Proč? „Chtěli jsme, aby místní lidé vzali Podlešáka za svůj, aby věděli, jaký poklad zde mají a vážili si ho“, říká Jakub Hromas.

Jilmy byly kdysi běžnou součástí české krajiny. Jenže ve 2. polovině 20. století se rozšířila zákeřná houbová choroba zvaná grafioza a velké množství jilmů uhynulo. Jilmy se staly dřevinou na pokraji vyhynutí. O to větší vzácností vitální jilm takovéto velikosti je.

K jilmu se dostanete, když se ze vsi Boubská, od autobusové zastávky, vydáte k západu skrze zemědělský areál. Podlešákův jilm je vidět již z dálky, v podstatě ho nelze minout. Boubská leží přímo na trase mezi Velkou Homolkou a Sudslavickým okruhem, takže lze všechny tři lokality spojit do pěkného výletu. Pokud nechcete jít po žluté turistické značce, která vede z větší části po silnici, lze to vzít i „rovně za nose“ terénem. Orientačně trochu náročnější, ale průchozí bez problémů. (Dříve vedla žlutá přímo

kolem jilmu, proč byla trasa změněna, netuším, třeba ještě naleznete zbytky značení v terénu.)

*Cestou k Podlešákovu jilmu.
Foto Jan Moravec*

Bohumilická alej

Procházku krajinou severovýchodně od Vimperku lze spojit i s Bohumilickou alejí. Do Bohumilic vás dovede výše zmíněná žlutá turistická značka, alej pak najdete na východním okraji vsi, při cestě do Bošic. Tvoří ji 76 lip starých asi 150 let a dnes již i 12 lip nových.

Psal se rok 2012, když se členové ČSOP Šumava rozhodli této aleji trochu pomoci a zároveň ji představit veřejnosti. Krom instalace obligátního posezení a infotabule tak proběhlo i odborné arboristické ošetření osmadvaceti nejohroženějších lip. Letos následoval další projekt Blíž přírodě,

*Arboristické ošetření lípové aleje u Bohumilic.
Foto Jakub Hromas*

již čistě managementový. Ošetření se dočkalo dalších 42 lip, zároveň byla celá alej vyčištěna od náletových dřevin a dosazeno dvanáct nových stromků, aby měla alej kontinuitu i do budoucnosti. Částečně díky dalšímu projektu Blíž přírodě, tentokrát čistě managementovému, částečně ze státního Programu péče o krajinu.

Proč se dělá arboristické ošetření starých stromů? Nebylo by lepší nechat strom, ať si prostě roste, jak „příroda káže“? Roste-li strom někde v „divočině“, můžeme ho s klidným svědomím nechat svému vývoji. Jde-li však

*Bohumilická alej.
Foto Lucie Matulová*

o stromy v místech s větším pohybem lidí, je potřeba starat se o ně tak, aby bylo minimalizováno riziko nějakého úrazu či škody. Zároveň, jde-li o strom či stromy, které mají nějaký historický význam či tvoří krajinné dominanty, vhodné ošetření výrazně prodlouží jeho život. A tak odborníci takový strom prohlédnou a následně provedou jeho ošetření. Což obnáší primárně odstranění proschlých či nebezpečných větví, ošetření ran, případně i nějaké odlehčení koruny či umístění takzvaných bezpečnostních vazeb snižujících riziko rozlomení stromu. Skutečný profík provede tyto zásahy tak, že si jich na první pohled ani nevšimnete a že se jimi výrazně nesnižují další biologické funkce starých stromů, třeba funkce domova různých dutinových druhů živočichů. Dávnou minulostí jsou doby, kdy se každá dutina v kmeni takřka hermeticky uzavírala nejrůznějšími záplatami nebo dokonce zazdívkami! Jak se podařilo, můžete i vy posoudit, když Bohumilickou alej navštívíte.

Alpská vyhlídka pod Bukovcem

Nejmladší nejen z pošumavských lokalit, ale ze všech lokalit Blíž přírodě v republice (nebo byla jako v pořadí 93. otevřená teprve v listopadu loňského roku) je od ostatních nejoblehlejší. Teda, Pošumavských... Nově zrekonstruovaná Alpská vyhlídka vlastně už není Pošumaví, ale vlastní Šumava. Nachází se severovýchodně od Borové Lady, na jižním úbočí hory Bukovec v nadmořské výšce 1070 m.

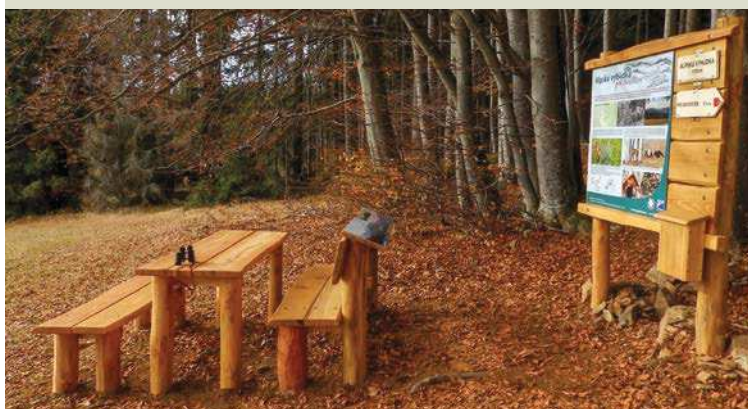
Historie Alpské vyhlídky je však mnohem starší. Zřízená byla zaměstnanci správy chráněné krajinné oblasti Šumava již v roce 1978. Za ty roky se však samozřejmě na vybavení značně podepsal zub času. A tak ČSOP Šumava přistoupila k její kompletní obnově. Nyní zde najdeme zbrusu nový stůlek s lavičkami, přičemž opěrátko slouží zároveň jako výhledové panorama, a poprvé také informační tabule upozorňující i na blízké okolí vyhlídky. Protože i to stojí za pozornost. Klasická šumavská krajina, po demografických změnách v polovině 20. století značně opuštěná (nedaleko ležela dnes zaniklá osada Švajglova Lada), horská louka s výskytem prstnatců a arnik, kde lze vzácně zastihnout i tetřívky, či dva památné stromy, buk a lípa, úctyhodných rozměrů.

Ty alpské vrcholky, které za dobré viditelnosti vykukují nad hlavním

▲ Tak co, jsou vidět Alpy? Foto Kateřina Adámková

▼ Nová úprava Alpské vyhlídky. Foto Kateřina Adámková

šumavským hřebenem, patří 150 kilometrů vzdálenému pohoří Totes Gebirge. Spatřit lze i jeho nejvyšší vrchol Gross Prielem (2515 m n.m.). A jelikož nejlepší výhled bývá za zimních mrazivých dnů, vězte, že dojet sem lze bez problémů i na běžkách. Červená turistická značka z Kubovy Huti do Šindlova, při níž Alpská vyhlídka leží, slouží při dobrých sněhových podmínkách jako běžkařská trasa. ■

SPOLEČNOST NET4GAS

je spolehlivým a bezpečným provozovatelem přepravní soustavy pro zemní plyn v České republice a rozvíjí odpovědnou politiku ochrany životního prostředí s ohledem na současné a budoucí generace. Od toho se odvíjí nejen její odpovědné podnikání, ale také dlouhodobá strategie firemní filantropie realizovaná v rámci programu NET4GAS Blíž přírodě. Je dlouholetým generálním partnerem Českého svazu ochránců přírody, se kterým se podílí na zpřístupnění přírodně cenných lokalit veřejnosti, a také celostátních přírodovědných soutěží Zlatý list a Ekologická olympiáda, které pořádá Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP. Více informací o programu a zpřístupněných lokalitách najdete na www.blizpriode.cz.